

Verlaging van de Nettarieven is Essentieel voor de Nederlandse Industrie

De Nederlandse basisindustrie is een onmisbare schakel in onze economie en samenleving. De materialen die wij produceren—van metalen en chemicaliën tot kunststoffen—vormen de fundamenteën voor onze woningen, infrastructuur, en de hightech sectoren die de toekomst vormgeven. Onze industrie creëert niet alleen directe, goedbetaalde banen, maar stimuleert ook werkgelegenheid in de gehele waardeketen, van toeleveranciers tot dienstverleners. Bovendien is onze sector een motor van innovatie en levert zij de cruciale producten die nodig zijn voor de verduurzaming van Nederland.

Echter, de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie staat onder zware druk. Door nationale beleidskeuzes is een ongelijk speelveld ontstaan, met name op het gebied van klimaat- en energiekosten voor grootgebruikers. De significant hogere elektriciteitskosten in Nederland zijn een direct gevolg van eerder kabinetsbeleid en vormt een acute bedreiging voor de investeringen, verduurzaming en zelfs continuïteit van onze bedrijven. Recente herstructureringen en zelfs sluitingen van productielocaties in Nederland zijn het directe gevolg, wat leidt tot verlies van banen, kennis, verdienvermogen en strategische autonomie voor Nederland en Europa. Tevens, staan de hoge nettarieven ook mogelijke investeringen in nieuwe industrie en projecten in de weg (bijvoorbeeld waterstofproductie en SAF).

Elektrificatie is noodzakelijk maar niet gratis. Het in maart verschenen [IBO-rapport over de bekostiging van de elektriciteits-infrastructuur](#) heeft berekend dat voor de uitbreiding van het Nederlandse elektriciteitsnet een investering van 195 miljard euro tussen nu en 2040 noodzakelijk is. Hierdoor zullen de netbeheerkosten niet dalen maar fors toenemen.

Dit paper focust daarom op:

1. Het **onmiddellijk herstellen van het ongelijke speelveld** door middel van compensatieregelingen.
2. Het nemen van **structurele maatregelen die de oplopende nettarieven verlagen** naar een concurrerend Europees niveau.

Wij roepen de Nederlandse overheid op - zoals verzocht via de [Motie van de leden Flach en Grinwis over een verdere verlaging van de netkosten voor de industrie](#) - om de volgende maatregelen te nemen, die volledig passen binnen de Europese kaders:

1. Herstel onmiddellijk het ongelijke speelveld door middel van compensatieregelingen

Europa erkent de uitdagingen van de energie-intensieve industrie en biedt lidstaten diverse instrumenten ter ondersteuning. Zo maakt het 'Clean Industrial Deal State Aid Framework' (CISAF) tijdelijke kortingen op de elektriciteitsprijs mogelijk en biedt de regeling meer ruimte voor indirecte kostencompensatie (IKC), die ook door de ons omringende landen benut wordt om kosten voor de industrie te compenseren. Het is cruciaal dat Nederland, in navolging van buurlanden, kiest om alle beschikbare regelingen, zonder nationale belemmeringen, volledig te benutten om het acute probleem van een ongelijk speelveld te herstellen.

Voor onmiddellijke verlichting, implementeer op korte termijn – vóór 2026 – een korting- / compensatieregeling – op de nettarieven - voor grootverbruikers: Volg het voorbeeld van

Duitsland en Frankrijk en maak maximaal gebruik van de Europese mogelijkheden om compensatie tot 90% te verlenen op nettarieven voor grootverbruikers. In het onderzoeksrapport van Aurora Energy (augustus 2024) werd het benodigde budget om de Nederlandse nettarieven voor grote verbruikers in lijn te brengen met ons omringende landen – via een korting- / compensatieregeling – geraamd op ongeveer E 330M per jaar. Dit bedrag zou gecorrigeerd moeten worden met de prijsontwikkeling.

2. Neem structurele maatregelen die de oplopende nettarieven verlagen naar een concurrerend Europees niveau.

In het IBO rapport zijn er meerdere opties aangedragen om verdere stijging van netkosten te minimaliseren. Het uitvoeren van deze IBO maatregelen is nodig om het verschil in elektriciteitskosten tussen Nederland en andere Europese landen te reduceren. Voor een duurzame toekomst van de Nederlandse industrie is het cruciaal dat deze opties worden geïmplementeerd, zodat ook op dit gebied het Europese gelijke speelveld hersteld wordt.

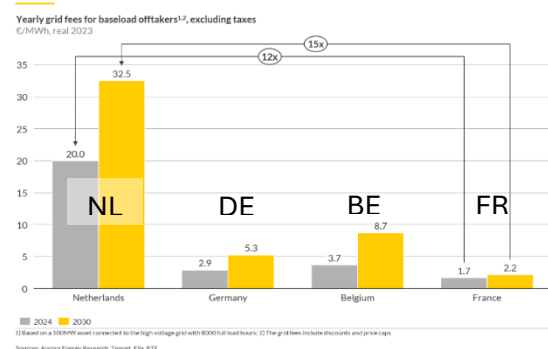
Om de toekomst van de industrie in Nederland veilig te stellen, is een structurele verlaging van de nettarieven dringend noodzakelijk. Het is van belang dat alle kosten die te maken hebben met de energietransitie uit de nettarieven gehaald worden en gefinancierd worden uit de algemene middelen.

- **Financier de energietransitie uit algemene middelen:** De kosten voor de grootschalige uitbreiding van het elektriciteitsnet zijn een maatschappelijke investering in de toekomst van Nederland. Het is onhoudbaar om deze kosten volledig af te wentelen op de huidige gebruikers. Financier deze collectieve infrastructuur, net als wegen en waterwegen, (deels) uit algemene middelen, waaronder uit (gedeeltelijke) verkoop van de Nederlandse ETS rechten.
- **Herzie afschrijving en amortisatie:** Heroverweeg de huidige afschrijvingsmethodieken en amortisatietermijnen voor netinvesteringen. Door de lasten eerlijker en over een langere, meer realistische termijn te spreiden, kunnen de jaarlijkse tarieven voor gebruikers significant worden verlaagd.
- **Directe financiering Net op Zee:** Financier de uitbouw van het Net op Zee direct uit algemene middelen in plaats van deze kosten via de tarieven door te berekenen aan de gebruikers. Dit voorkomt een onredelijke kostenstapeling voor de industrie en erkent de uitbouw van het net als een nationale, strategische investering.

Hoge Nederlandse nettarieven zijn onhoudbaar en vragen om onmiddellijke actie

De nettarieven voor grootverbruikers in Nederland zijn de afgelopen jaren explosief gestegen en behoren tot de hoogste van Europa. In het onderzoeksrapport van Aurora Energy Research (augustus 2024: [Dutch energy-intensive industry presents Aurora report on rising network costs to Minister of Climate and Green Growth](#)) wordt geconcludeerd dat de nettarieven in Duitsland, België en Frankrijk 12x lager zijn dan in Nederland (zie illustratie).

Grid fees for Dutch baseload off-takers are up to 12x as high as in neighbouring countries, and the difference grows towards 2030

Ook het [E-Bridge](#) rapport van maart 2024 toont aan dat de netkosten in ons omringende landen – na het toepassen van kortingen en compensaties - significant lager liggen dan in Nederland.

Voor sommige bedrijven zijn de jaarkosten in twee jaar tijd opgelopen van enkele miljoenen naar tientallen miljoenen euro's per jaar. Deze kostenstijging is onhoudbaar en ondermijnt direct onze concurrentiekracht.

Deze hoge kosten zijn het resultaat van Nederlandse keuzes. Waar landen als Duitsland en Frankrijk hun industrie actief ondersteunen met lagere energielasten en België actief werkt aan maatregelen om hetzelfde te doen, worden in Nederland de kosten voor de grootschalige uitbreiding en verzwaring van het elektriciteitsnet onevenredig zwaar neergelegd bij de huidige gebruikers. Dit creëert een ongelijk speelveld binnen Europa, waardoor Nederlandse bedrijven met een achterstand moeten concurreren.

Dit is hét moment om te handelen

Naast de onderzoeken van Aurora en E-bridge, bevestigen diverse andere recente onderzoeken van onder andere, [TNO](#) en [PwC](#) de precare concurrentiepositie van de Nederlandse industrie als gevolg van de hoge nettatarieven en totale energiekosten. Tegelijkertijd toont het recente PwC onderzoek '[De sociaaleconomische impact van 6 sectoren binnen de basisindustrie](#)' aan dat deze essentiële sectoren een cruciale bijdrage leveren aan de Nederlandse economie. Ze genereren samen een kwart van de totale industriële waarde, hebben een hoge arbeidsproductiviteit en spelen een sleutelrol in innovatie en verduurzaming. Niets doen is *penny wise, pound foolish*. Het potentiële verlies aan nationaal inkomen, belastinginkomsten en werkgelegenheid bij het vertrek van de industrie is vele malen groter dan de kosten van het repareren van het ongelijke speelveld.

Met de aankomende Rijksbegroting, verkiezingen in aantocht en de eerdere toezeggingen van de politiek om met oplossingen te komen, is dit hét moment om te handelen. Wij vragen niet om permanente subsidies, maar om een eerlijk en gelijk speelveld binnen Europa. Gebruik beschikbare Europese regelingen en breng energie transportkosten naar een Europees competitief niveau. De hoge kosten zijn geen 'natuurfenomeen', maar een politieke keuze. Stel onze bedrijven in staat om op gelijke voorwaarden te concurreren, te investeren in verduurzaming en de essentiële materialen voor onze toekomst te blijven produceren in Nederland.

Deze position paper wordt ondersteund door:

Vereniging Nederlandse Glasfabrikanten

